
Styrets beretning 2014-16

Amnesty International i Norge
Rapport til landsmøtet 2016

AMNESTY
INTERNATIONAL

Innledning

Styreperioden dette dokumentet dekker er fra landsmøtet i Bergen i oktober 2014 til landsmøtet i Trondheim i november 2016.

Styret bestod i utgangspunktet av Trygve G. Nordby (leder), Veslemøy Aga (nestleder), Inga Laupstad, Tor-Hugne Olsen, Astrid Aksnessæther, Ove Tjelta, Kjetil Haanes, Tonje Hellevig og Ole-Gunnar Solheim. Vararepresentanter var Gro Davidsen, Nancy Hertz, Thomas Øvestad og Ingrid Juell Moe.

I november 2015 valgte Nordby å trekke seg som styreleder grunnet mulig interessekonflikt mellom styrevervet og oppgavene i ny stilling for Oslo kommune. Kjetil Haanes ble konstituert som ny styreleder fram til landsmøtet i 2016. Gro Davidsen ble ordinært styremedlem og Nancy Hertz første vara.

Styret har i 2015 og 2016 hatt ti ordinære styremøter og behandlet 137 saker.

Styret har hatt flere aktive utvalg, blant annet internasjonalt utvalg og et finansutvalg inkludert eksterne ressurspersoner.

Styremedlemmene har også deltatt på de regionale møtene og flere styremedlemmer har også deltatt på ulike arrangement og på andre seksjoners landsmøter.

Styrelederen har i tillegg deltatt på flere internasjonale møter, og under ICM (International Council Meeting) i Dublin i mai 2015 deltok fire fra styret, i tillegg til to fra sekretariatet.

Strategiutvikling har stått sentralt i perioden, først med utvikling av ny internasjonal strategi for perioden 2016-2019, deretter med utvikling av strategi for perioden 2017–2019 for AI Norge.

Det har også vært mye fokus på arbeidet med ny organisering (governance reform) for den internasjonale bevegelsen. Arbeidet pågår for fullt fram mot neste ICM.

Den mest kontroversielle saken har vært en norsk rapport om sexarbeideres rettigheter, en rapport som ble lansert i mai 2016 etter at ICM i mai 2015 besluttet å utvikle en internasjonal policy på feltet.

Selv om flere medlemmer meldte seg ut av AI Norge som følge av policybeslutning og rapport, har det i perioden vært en positiv utvikling økonomisk og i antall medlemmer.

AI Norge hadde i 2015 inntekter på totalt 94,5 millioner kroner, 14,5 millioner over landsmøtevedtaket i 2014 og tilsvarende over budsjett. I 2016 er budsjettet på 93,9 millioner kroner, mens landsmøtet i 2014 la opp til et budsjett på 85 millioner kroner for 2016. Prognosene for 2016 tyder på at budsjettmålet blir nådd.

Styret har budsjettert med nullresultat, men i hovedsak på grunn av større inntekter enn budsjettert, har det vært positivt resultat både i 2014 og 2015. Overskuddene (henholdsvis 8,5 og 11,6 millioner kroner) har blitt overført prosjekt- og sikringsfond, der deler av prosjektfondet har vært brukt til å finansiere flere nye og akutte tiltak. Styret ser nå på ulike modeller for mer aktiv bruk av prosjektfondet.

I 2014 hadde AI Norge 57.523 betalende medlemmer. Dette økte til 58.871 medlemmer i 2015, og prognosene for 2016 tyder på ytterligere vekst. Samtidig har de gjennomsnittlige bidragene økt.

I 2014 var det 63.717 SMS-aktivister, som økte til 65.838 i 2015. Samtidig økte snittsummen. Prognosene for 2016 ligger litt over 2015-nivå.

Som en ledd i å utvikle medlemsdemokratiet, har styret innført faste regionmøter. Styret har også som målsetting å legge enkelte styremøter ut av Oslo, og gjerne kombinere dette med egne Amnesty-arrangementer. 16. september 2016 ble det i regional Amnesty-regi arrangert en kulturdugnad for menneskerettigheter i Kristiansand, kombinert med styremøte dagen etter, en modell som var vellykket.

Perioden har vært preget av stor aktivitet og der det nye økonomi- og finansieringssystemet for AI internasjonalt har krevd mye av administrasjonen.

AI Norge er av de største bidragsyterne til den internasjonale bevegelsen, både gjennom faste overføringer, gjennom prosjekt finansiert av TV-aksjonsmidlene og prosjekt finansiert i egen regi.

Styret er godt fornøyd med det oppnådde resultatet i perioden. Styret er også godt tilfreds med utviklingen av AI Norge og administrasjonens oppfølging av styrebeslutningene.

Styrets beretning er skrevet ut i fra Amnesty i Norges strategi 2010-16. Overskriftene i **BOLD** er hovedmål mens setningene i *kursiv* er delmål.

Sikre rettigheter til flyktninger, asylsøkere og migranter

Det er en uttalt målsetting for Amnesty i Norge at *Norge og andre land ratifiserer den internasjonale migrantkonvensjonen*, men dette målet er ikke oppnådd i perioden.

Fokuset i perioden var på delmålene *at menneskerettighetene til migranter, med og uten lovlig opphold, ivaretas gjennom lovgivning og praksis, at norske myndigheter øker antallet kvoteflyktninger landet tar i mot, for å vise større solidaritet i håndteringen av flyktningproblemet, og at asylsøkere og flyktninger i Norge og Europa får rettfærdig behandling, og ikke risikerer retur til land eller områder hvor de risikerer alvorlige brudd på menneskerettigheten, og at Flyktningkonvensjonen og Barnekonvensjonen blir fulgt i norske utlendingsmyndigheters praksis.*

Det opprinnelige hovedmålet i kampanjen "Velkommen Syria" var å få Norge til å ta imot 10 000 kvoteflyktninger fra Syria, 5000 i 2015 og 5000 i 2016, og å la alle asylsøkere fra Syria som kommer til Norge få bli. Det ble inngått et strategisk partnerskap med 10 andre organisasjoner i 2015 som sammen jobbet for en økning i antallet kvoteflyktninger fra Syria. Alle partiene på Stortinget, utenom de to regjeringspartiene, vedtok på sine landsmøter at Norge skal ta imot 10 000 syriske flyktninger i perioden 2015-2016. Etter forhandlinger mellom de samme partiene ble det imidlertid enighet om at Norge kun skal ta imot 8 000 flyktninger og at dette skal skje i løpet av 2015-2017.

I 2016 endret hovedfokus i arbeidet seg til å sikre trygge og lovlige veier til Europa og at Norge ikke bryter folkeretten i sin asyl- og flyktningpolitikk. I juni ble over 35 000 underskrifter fra norske aktivister overlevert statsministerens kontor i Oslo med krav om at den norske regjeringen skal jobbe for trygge og lovlige veien til Europa. Flyktningsdagen 20 juni ble markert i bl.a. Oslo, Trondheim og Stavanger. I forbindelse med Arendalsuken 2016 inngikk Amnesty et samarbeid med Røde Kors om et arrangement om trygge og lovlige veier til Europa.

I forkant av Stortingets behandling av regjeringens innstrammingsforslagene sendte vi e-post til alle som hadde signert aksjonen for trygge og lovlige veier til Europa med oppfordring om å sende en ferdigutfylt e-post til alle politikerne på Stortinget. I e-posten ba vi politikerne om å stemme mot innstrammingsforslagene. Vi registrerte over 700 sendte e-poster fra medlemmer og støttespillere. Amnesty har også deltatt i flere demonstrasjoner (Bergen, Oslo, Trondheim, Tromsø med flere) for å bevare retten til å søke asyl, og holdt flere foredrag, bl.a. under Pride Park med fokus på LHBTI-personer på flukt.

Det ovenstående har også vært en viktig del av arbeidet med å øke beskyttelsen av *mindreårige og kvinner på flukt*. En rekke enkeltsaker vi har vært involvert i har kombinert oppfyllelsen av dette målet med oppfyllelsen av målet om å sikre at de som har krav på asyl på bakgrunn av kjønns spesifikk forfølgelse får det. Det er dessverre etter hvert blitt et dokumentert faktum og en politikk myndighetene forsvarer at de med jevne mellomrom ikke følger FNs høykommissær for flyktningers anbefalinger. Amnesty i Norge og flere andre organisasjoner på flyktningsfeltet fortsetter likevel å stille dette kravet.

Beskytte mennesker mot vold fra statlige og ikke-statlige aktører

Amnesty har i denne perioden jobbet aktivt for å *avskaffe dødsstraff*. Det har blitt gjort ved at vårt dødsstraffnettverk har deltatt i en rekke dødsstraffkampanjer rettet mot ulike land. Norge var i 2016 vertskap for World Congress against the Death Penalty, og Amnesty i Norge var aktive i arbeidet med å sikre deltagelse av kollegaer fra andre Amnesty-seksjoner.

I 2015 bevilget styret midler fra prosjektfondet til et prosjekt for kartlegging av antallet mindreårige dødsdømte i Iran, gjennomført i samarbeid med det internasjonale sekretariatet. Vi har blant annet identifisert 80 dødsdømte ungdomsforbrytere, fra både før og etter vedtaket om en ny islamsk straffelov i mai 2013. Ved starten av prosjektet var vi kun klar over seks tilfeller. Vi har fått tilgang til og gjennomgått en lang rekke rettsdokumenter som bekrefter alderen på ungdomsforbryterne, og som avslører mønstre av misbruk i Irans ungdomsdomstol. Denne dokumentasjonen har vært enormt verdifull fordi den gir oss og våre partnere, inkludert FN, muligheten til å utfordre myndighetene når de benekter at de dømmer mindreårige til dødsstraff og at dødsstraffen gjennomføres.

Vi har opparbeidet fortrolige forbindelser med troverdige kilder, inkludert anti-dødsstraffaktivister og ledende advokater i arbeidet med mindreårige lovbrøtere i landet. Dette er avgjørende ettersom Amnesty International ikke har tillatelse til å besøke landet og gjøre egne undersøkelser. Den intensive etterforskningen har resultert i en rapport, den første av sitt slag, som gir en førstehånds analyse av nyere tids utvikling i lov og praksis hva angår behandling av mindreårige lovbrøtere. Rapporten reiser bekymringer om fortsatt bruk av dødsstraff overfor mindreårige, som påpekt ved mange tilfeller, og den legger frem en rekke detaljerte anbefalinger som kan brukes som et springbrett for videre menneskerettighetsarbeid og kampanjer. Amnestys etterforskning har også resultert i en oppdatert oversikt over mindreårige lovbrøtere som har blitt henrettet mellom januar 2005 og desember 2015, samt en stadig voksende oversikt over mindreårige lovbrøtere dømt til dødsstraff, i tillegg til oversikt over kontaktinformasjon til familie og advokater til de fengslede.

Delmålet om å *bekjempe tortur gjennom lovgivning og praksis* ble en hovedprioritet i 2014 da Amnesty International lanserte sin toårige globale kampanje «Stopp tortur». Dette arbeidet fortsatte til den internasjonale kampanjen ble avsluttet våren 2016. Kampanjen har bidratt til å forandre livene til flere av de menneskene kampanjen fokuserte på. Moses Akatugba fra Nigeria ble benådet og løslatt fra fengslet. Etterforskning av torturanklager ble satt i gang for to av personene i Filippinene: Alfreda Disbarro og Jerry Corra. Meksikanske myndigheter henla straffesakene mot både Claudia Medina Tamariz, Cristel Piña og Adrian Vasquez, som alle sammen hadde blitt varetektsfengslet på grunnlag av tilståelser som etter all sannsynlighet var blitt tvunget frem under tortur. Raif Badawi fra Saudi-Arabia har, delvis som resultat av kampanjen, ikke blitt pisket siden første gang i januar 2015, og dødsdommen til Saman Naseem, som ble arrestert i Iran når han var 17 år, ble midlertidig opphevet for en revurdering av saken hans.

I tillegg har vi sett flere viktige endringer på systemnivå, i nesten alle fokusland. Som en følge av bevis om bruk av tortur dokumentert i Amnestys rapport, åpnet senatet i Filippinene en høring i begynnelsen av 2015. Utkastet til den nye straffeloven i Marokko inneholder flere av Amnestys anbefalinger og et lovforslag om å kriminalisere tortur ble vedtatt av kongressen i Nigeria, dog har det i skrivende stund ennå ikke blitt lagt frem for presidenten. I Mexico ble det vedtatt standard protokoll for etterforskning av påstått tortur ved Riksadvokatens kontor.

I mars 2013 besluttet landsmøtet at Amnesty i Norge skulle arbeide for et bedre behandlings- og rehabiliteringstilbud for torturoverlevende i Norge (landsmøtevedtak MR1/2013). Viktigheten av dette arbeidet ble igjen bekreftet ved landsmøteuttalelsen «arbeid for torturoverlevende» i 2014. Amnesty var i perioden i dialog med Den norske legeforening, Psykologforeningen og ekspertgruppen RESTORE for å lobbyere for en forbedring av rehabiliteringstilbudet for torturoverlevende i Norge. Vi også hadde en god dialog med flere regionale foretak som jobber med denne type rehabilitering. Helsemyndighetene foretok en del drøftinger om saken, men det ble lite reelt fremskritt på grunn av sterke interesser hos de forskjellige involverte partene. Saken ble også overskygget av den sterke økningen i antall asylsøkere som kom til Norge og som utgjorde store utfordringer for helsevesenet.

Delmålet om å *sikre norsk støtte til en bindende konvensjon om våpenhandel med klar forankring i menneskerettighetene og internasjonal humanitær rett* ble nådd før denne perioden da Norge var en av pådriverne for våpenhandelsavtalen (ATT), en FN-traktat som forbyr eksport av våpen som bidrar til brudd på internasjonal humanitær rett eller menneskerettighetene, som ble vedtatt av FN og åpnet for tiltrådelse i 2013. I løpet av 2014 sluttet over 50 land seg til avtalen, deriblant Norge, slik at den trådte i kraft den 24. desember. Midler fra TV-aksjonen 2012 bidro til finansieringen av et prosjekt om oppfølgingen av den internasjonale våpenhandelsavtalen videre i perioden.

Å sikre at *arrestanter og varetektsfengslede rettigheter sikres* har vært en løpende oppgave for Amnesty i Norge over lengre tid. Dette arbeidet gjøres delvis i forbindelse med høringsuttalelser og generelle innspill til myndighetene, men også gjennom arbeid med å informere FN og europeiske organer i forkant av inspeksjoner i eller rapportering fra Norge. Siden opprettelsen av «Forebyggingsenheten mot tortur og umenneskelig behandling ved frihetsberøvelse» i 2013 har Amnesty deltatt med en representant i enhetens rådgivende utvalg.

Å sikre *rettighetene til voldtektsutsatte i straffeprosessen* har fortsatt å være en av våre hovedsatsninger nasjonalt i perioden. Amnesty gjennomfører et langsiktig påvirkningsarbeid for å sørge for at voldtektsbestemmelsen i den norske straffeloven skal fastslå at voldtekt er seksuell omgang uten samtykke, i samsvar med internasjonal rett. I januar 2013 sendte justisdepartementet et forslag til endring av straffelovens voldtektsbestemmelse ut på høring. Amnesty har hatt flere møter med justisdepartementet siden den gang, og har ved flere anledninger fått beskjed om at et forslag til lovendring skal presenteres i nærmeste framtid, uten at så har skjedd. Fokuset i kampanjen har derfor vært på informasjon og forebyggende arbeid blant russen, og Amnesty i Norge har inngått samarbeid med alle de store russeorganisasjonene og landstreffene. Russen selv hatt et genuint eierskap til kampanjen, og vektlagt betydningen av forebyggende og holdningsskapende arbeid i tradisjonelle og sosiale medier. Russen ga i perioden en egen russeknote for å gå med strykermerket Nei er Nei.

Styrke mennesker som lever i fattigdom

I perioden har Amnesty i Norge jobbet både *nasjonalt og internasjonalt for at bedrifter fremmer menneskerettighetene som ledd i sitt samfunnsansvar*. For fjerde gang siden 2009 utarbeidet i perioden det uavhengige byrået Prospera en omfattende næringslivsundersøkelse for oss der de kartlegger selskapers beredskap på menneskerettigheter. Funnene viser blant annet at det sakte fortsetter å gå i riktig retning med hensyn til hvor mange selskaper som har en policy på og opplæring blant sine ansatte i menneskerettigheter, som har monitoreringsverktøy på plass for å bidra til at policy blir gjennomført i praksis etc. Vi har blant annet fått positiv tilbakemelding fra utenriksdepartementet om nytten av undersøkelsen. I forbindelse med næringslivsundersøkelsen ble vi også kontaktet av REMA 1000 som ba om innspill til utarbeidelsen av sine retningslinjer på menneskerettigheter.

I 2015 la regjeringen frem sin lenge varslede nasjonale handlingsplan for gjennomføring av FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter, som Amnesty hadde etterlyst i en årrekke. De veiledende prinsippene ble vedtatt av FNs menneskerettighetsråd i juni 2011. Først våren 2013 nedsatte regjeringen en tverrdepartemental arbeidsgruppe som skulle lage Norges nasjonale handlingsplan. Drøyt fire år etter vedtaket i FN la altså norske myndigheter frem sin handlingsplan. Dette er et skuffende svakt dokument der det ikke en gang gjøres pliktig for selskaper å foreta aktsomhetsvurderinger/risikoanalyser. Målsetningen om *at norske myndigheter skal opprette et ombud for bedrifters samfunnsansvar* har blitt tonet ned over tid i påvente av denne handlingsplanen.

I perioden har Amnesty deltatt på Telenor Groups Sustainability seminar i London der de blant annet presenterte hvordan de arbeider for å ivareta sitt samfunnsansvar i Myanmar der de er den største operatøren, og Kompakt-møte hos utenriksdepartementet der blant annet nye regler for offentlig innkjøp ble presentert.

Det har vært mindre aktivitet i arbeidet for *å sette mennesker som lever i fattigdom i stand til å forsvare sine egne rettigheter* i denne perioden sammenlignet med tidligere. Arbeidet med tvangsutkastelser er nedprioritert fra det internasjonale sekretariatet og Amnesty i Norges involvering har minsket.

Amnestys internasjonale senter for menneskerettighetsundervisning menneskerettighetsundervisning og senere Global Human Rights Education Programme, som er samlokalisert med og ledet av Amnesty i Norge, drev kapasitetsbygging i den internasjonale organisasjonen og finansierte konkrete undervisningsprosjekter. Flere av disse tiltakene vil nettopp være rettet mot å undervise folk i å stå opp for sine egne rettigheter. Dette arbeidet har også bidratt til *å fremme kvinners rolle som rettighetsagenter i kampen mot fattigdom og å styrke de juridiske rettighetene til mennesker som lever i fattigdom*. De to siste delmålene har også vært fremmet i flere av de aksjonene og kampanjene vi har gjennomført, mot tvangsutkastelser og for seksuelle- og reproduktive rettigheter i ulike land i Afrika, Asia, Europa og Latin-Amerika. Med utgangspunkt i at *menneskerettighetene blir vektlagt i FNs tusenårs mål*, og at *menneskerettighetene blir lagt til grunn når målene skal fornyes i 2015* har vårt arbeid for seksuelle- og reproduktive rettigheter og vårt arbeid mot tvangsutkastelser hele tiden vært forankret i kravene om at de nye målene som skulle erstatte tusenårsmålene skulle være menneskerettighetsbaserte. De 17 nye globale bærekraftsmålene ble vedtatt av FNs generalforsamling i september 2015. Amnesty er fornøyd med at det er blitt vedtatt et eget mål om kjønnslikestilling som inkluderer kamp mot alle former for kjønnsbasert vold, og dermed har arbeidet bidratt til *å fremme kvinners rolle som rettighetsagenter i kampen mot fattigdom og å styrke de juridiske rettighetene til mennesker som lever i fattigdom*.

Det har vært et sentralt delmål under dette hovedmålet om at *Norge undertegner og ratifiserer tilleggsprotokollen til konvensjonen om økonomiske-, sosiale- og kulturelle rettigheter*. Dette har ennå ikke skjedd. Både når det gjaldt OP-ØSK og OP-Barnekonvensjonen så fikk myndighetene utarbeidet rapporter som skulle vurdere implikasjonene for Norge dersom man ratifiserer de to dokumentene. Nå lages en lignende rapport mht. ratifisering av OP-Konvensjonen om funksjonshemmedes rettigheter. Så langt har disse rapportene ikke ført til noen fremdrift i disse ratifiseringsprosessene fra norsk side. Tilbakemeldingene fra møter med justisdepartementet er at dette er "i prosess".

Forsvare ytringsfrihet og frihet fra diskriminering

Under delmålene *at samvittighetsfanger løslates og politiske fanger får en rettfærdig rettssak, å beskytte og styrke menneskerettighetsforkjempere og aktivister, og at stater og ikke-statlige aktører respekterer og forsvare ytringsfriheten, herunder ytringsfriheten på nett* har Amnesty i Norge i perioden fokusert spesielt på å støtte utsatte menneskerettighetsforkjempere i Russland både ved å delta i internasjonale aksjoner og gjennom egne initiativ. Også på internasjonalt nivå blir samarbeid med og støtte til russiske sivilsamfunnsorganisasjoner en strategisk satsing i tiden framover for å motvirke myndighetenes innskrenkning av organisasjonenes handlingsrom og deres systematiske undergraving av innbyggernes tillit til organisasjonene.

I 2016 ble kampanjen «folk i fare» lansert. I kampanjen jobbes det med fem saker: Eren Keskin fra Tyrkia, Mohamedou Slahi på Guantanamo, Khadija Ismayilova fra Aserbajdsjan, Aytozinapa-saken fra Mexico og Rafael Marques de Morias fra Angola. Sakene er valgt ut på bakgrunn av kriterier som hvor Amnesty i Norge har en påvirkningsmulighet, kjønn, geografisk spredning, og mulighet for positiv utvikling i saken.

Den 25. mai 2016 ble journalisten Khadija Ismayilova fra Aserbajdsjan, en av personene vi jobber for, løslatt fra fengselet. Straffen hennes ble omgjort fra syv og et halvt års ubetinget fengsel til tre og et halvt års betinget. Vi har også fått et håp i saken til Mohamedou Slahi på Guantánamo. Den 2. juni 2016 hadde han sin høring foran the Periodic Review Board, som skal avgjøre om han kan løslates eller fortsatt skal holdes fengslet. Amnesty vil lansere en internasjonal kampanje for å sikre forholdene til menneskerettsforkjempere i andre kvartal 2017.

Siden 2014 har Amnesty i Norge vært med i Amnestys rettssaksobservatør-pool, hvor ulike Amnesty-representanter er tilstede som observatører og rapporterer på rettssaker i menneskerettighetssaker i Tyrkia. Arbeidet koordineres av Amnesty Tyrkia og Amnesty Nederland. Rettssaksrapportene som utarbeides brukes som en del av medlemsaksjonene som settes i gang. Amnesty i Norge var rettssaksobservatør under tre rettssaker i 2015.

Videre har situasjonen for menneskerettighetsforkjempere i Saudi-Arabia vært et viktig fokus for Amnesty i Norge. Siden januar 2015 har Amnesty i Norge arrangert jevnlig demonstrasjoner utenfor den saudiarabiske ambassaden i Oslo, med krav om løslatelse av alle samvittighetsfanger, med særlig fokus på bloggeren Raif Badawi. Saken til Raif Badawi og andre samvittighetsfanger i Saudi-Arabia har vært viktig i arbeidet for å *utfordre norsk utenrikspolitikk i forhold til menneskerettighetsforpliktelser, med særlig vekt på de norske politiske satsningsområdene og menneskerettighetsdialoger*. Sistnevnte er ikke like aktuelt som tidligere da dialogene ikke er like aktive.

Under delmålene *sikre at norske og europeiske myndigheter gjennom lovgivning og praksis motarbeider diskriminering og å beskytte og styrke menneskerettighetene til lesbiske, homofile, bifile og transpersoner* har det vært høy aktivitet i perioden. Amnesty i Norge var svært delaktig i å sikre lovendringen som kom på plass i 2016 om endring av juridisk kjønn i Norge. Dette var en stor seier for organisasjonen og våre samarbeidspartnere og helseminister Bent Høie kom personlig til Amnestys kontor for å overrekke lovforslaget. Dette arbeidet resulterte bl.a. i den første norske saken under den internasjonale «Skriv for liv»-kampanjen da saken til John Jeanette Solstad Remø var en av appellsakene i 2014. Amnesty i Norge var også aktiv i arbeidet for gjennomføring og sikring av pride-parader i Øst-Europa, bl.a. gjennom EuroPride i Riga i 2015. I 2005 ble det for første gang arrangert en Pride i Riga, Latvia. De 70 LHBT-aktivister som deltok ble møtt av 2.000 motdemonstranter. Ti år senere, i 2015, ble EuroPride gjennomført i Riga. Denne gangen var det 5.000 lhbt-aktivister som deltok, mens bare 40 motdemonstranter møtte opp.

Under ICM 2015 ble det vedtatt å utarbeide en policy som skal fastslå statens menneskerettslige forpliktelse til å ivareta sexarbeidernes rettigheter, og som inkluderer tiltak som avkriminaliserer sexarbeid. Vedtaket skapte en stor debatt i Norge, og førte til at rundt 120 medlemmer meldte seg ut. Samtidig kom også noen titalls nye medlemmer til. Som en del av arbeidet med policyen besluttet det internasjonale

sekretariatet å etterforske sexarbeiders levekår fire steder: Argentina, Papua Ny-Guinea, Hong Kong og Norge. Rapporten om sexarbeiderslevekår i Norge ble lansert i mai 2016. Rapporten konkluderte med at Amnesty International oppfordrer norske myndigheter til å endre tilnærming til det kommersielle sexmarkedet. Beskyttelsen av menneskerettighetene til alle personer som selger sex må settes høyest. Videre ber Amnesty norske myndigheter om å gjennomføre en juridisk reform som avkriminaliserer sexarbeid mellom samtykkende voksne, og som sikrer mennesker som selger sex nødvendig beskyttelse mot utnyttelse i overensstemmelse med internasjonale menneskerettighetsstandarder. Amnesty oppfordrer også norske myndigheter til å utarbeide en stortingsmelding som inneholder en tydelig politisk anbefaling om etableringen av ett juridisk regelverk som virkeliggjør menneskerettighetene til personer som selger sex i Norge, og som kan sikre finansiering av et tverrfaglig og langsiktig forskningsprosjekt som kan gi forskningsbasert kunnskap om levekårene for sexarbeidere i Norge. Den kommende nasjonale handlingsplanen mot menneskehandel må tydelig skille mellom sexarbeid mellom samtykkende voksne og menneskehandel til utnyttelse av prostitusjon basert på tvang og vold. Norske myndigheter må sikre at tiltak som skal bekjempe menneskehandel ikke fører til at menneskerettighetene til sårbare grupper brytes, særlig menneskerettighetene til ofre for menneskehandel, personer som selger sex, innvandrere, flyktninger og asylsøkere.

Under arbeidet med utviklingen av policyen ble tematikken tatt opp på alle regionale medlemsmøter våren 2015. Etter policyen ble vedtatt ble tematikken igjen diskutert under de regionale medlemsmøtene våren 2016. Styret har besluttet at dette arbeidet skal videreføres med lobbymøter med relevante aktører beskrevet i rapporten.

Kampanje: Operasjon Dagsverk

Som del av arbeidet mot *diskriminering* ble Amnesty tildelt Operasjon Dagsverk (OD) med prosjektet «Det er min kropp!». Gjennom Amnestys OD-prosjekt vil ungdom i Argentina, Chile og Peru få lære om hvilke rettigheter de har knyttet til egen kropp og seksualitet, slik at de skal kunne ta gode valg.

Arbeidet med OD-kampanjen i Norge og samarbeidet med OD-sekretariatet begynte i april. Avtalen mellom organisasjonene ble ferdigstilt i begynnelsen av april samtidig med at ulike prosjektgrupper som skulle jobbe med både informasjonsmaterieell, samarbeidsturer, foredragskurs osv. ble opprettet.

OD handler om mer enn bare én dag. Inntektene fra dagsverket er viktig, men minst like viktig er Internasjonal Uke (IU). IU er ODs informasjonskampanje. Den fikk tittelen «Med lik rett» og gikk over to uker fra 12. til 23. oktober 2015. I løpet av IU fikk elevene lære om årets prosjekt, globale forhold og solidaritet.

Til OD 2015 var det 534 påmeldte skoler sammenlignet med 536 skoler i 2014. Vi er veldig fornøyde med dette resultatet, da OD har sett en nedgang på 40 til 50 antall påmeldte skoler de siste to årene. I løpet av IU besøkte vi 141 skoler og holdt årets prosjektforedrag hele 325 ganger.

Selve OD-dagen 29.10 2015

Vi ansatte 12 elever til å jobbe hos oss på OD-dagen (29. oktober). Én som generalsekretær, fire som regionledere (på regionskontorene våre i Oslo, Tromsø, Trondheim og Bergen), to journalister i kommunikasjonsavdelingen og fem i medlemservice-avdelingen vår.

Tilbakemeldingene fra både OD og de frivillige foredragsholderne har vært utelukkende positive. OD var veldig fornøyd med samarbeidet og vi har hatt god kommunikasjon gjennom hele perioden. Vi har også fått tilbakemeldinger fra frivillige innenfor OD-systemet som synes årets

prosjekt, og prosjektforedrag, var veldig spennende. Amnesty's frivillige foredragsholdere har også gitt tilbakemeldinger på at de hadde gode opplevelser da de var ute og holdt foredrag.

OD-kampanjen brakte inn rett i underkant av 26 millioner kroner.

Det 5-årige prosjektet «Det er min kropp» startet opp i Argentina, Chile og Peru i januar 2016. De tre Amnesty-seksjonene har, sammen med lokale partnere, startet arbeidet med å lære opp ungdommer i seksuelle og reproduktive rettigheter. Disse ungdommene fungerer som ungdomsledere i prosjektet, og sammen med sine jevnaldrende driver de nå kampanje- og påvirkningsarbeid for retten til seksualundervisning, lik tilgang til helsetjenester og retten til å elske den man vil. Prosjektet har blitt svært godt mottatt i målgruppen.

Partnerskap

Amnesty i Norge jobber for å søke strategisk samarbeid for å styrke den globale menneskerettighetsbevegelsen. I perioden var alliansen med 10 andre samarbeidsorganisasjoner i Syria-kampanjen i fokus. Samarbeidet fungerte bra, og vi fant i fellesskap en fleksibel ordning hvor organisasjonene uttalte seg i fellesskap i de sakene det var full enighet om, men hvor hver organisasjon også sto fritt til å uttale seg på egen hånd. Amnesty deltok blant annet, sammen med noen av samarbeidsorganisasjonene, på stortingshøringer i finanskomiteen og i kommunal- og forvaltningskomiteen. Her kompletterte organisasjonene hverandre bra, gjennom å fokusere på sine kompetanseområder. Alliansen har gjennom hatt en felles pressekonferanse og skrevet et par felles kronikker. Alliansen består av Flyktninghjelpen, NOAS, Norsk Folkehjelp, Kirkens Nødhjelp, Care, Røde Kors, Redd Barna, Atlas-alliansen, Mellomkirkelig råd og Caritas.

Det ble også gjennomført en konferanse om menneskerettigheter generelt og ytringsfrihet spesielt i samarbeid med Utdanningsforbundet. Konferansen ble gjennomført på Lærernes Hus i Oslo 19. oktober 2015. Konferansen var spesielt rettet mot lærere, og både tema og foredragsholdere ble godt mottatt av deltagerne.

Advokatforeningen sluttet seg til et felles, internasjonalt brev til Justisdepartementet i Filippinene (Joint Statement by Amnesty International and Bar Associations) for å kreve blant annet uavhengige etterforskninger av påstått tortur og straffeforfølgelse av torturister. Amnesty var i dialog med Den norske legeförening, Psykologforeningen og ekspertgruppen RESTORE for å lobbyere for en forbedring av rehabiliteringstilbudet for torturoverlevende i Norge. Som nevnt tidligere ble det lite reelt framskritt i denne saken.

I Norge har vi både utviklet allianser og definert arbeidsdeling med andre organisasjoner innenfor arbeidet med fattigdom og søkt strategisk samarbeid med andre organisasjoner i et videre menneskerettighetsarbeid. Eksempler på dette er vårt samarbeid med FIAN for å få Norge til å ratifisere tilleggsprotokollen til FNs konvensjon om sosiale, økonomiske og kulturelle rettigheter. Da arbeidet for fattigdomsbekjempelse har vært nedprioritert i perioden har fokuset heller vært på å bygge strategiske allianser med organisasjoner for flyktningarbeider (se over).

Det er et mål for Amnesty i Norge å inngå partnerskap med andre seksjoner og strukturer i Amnesty International. I perioden har Amnesty i Norge samarbeidet med ikke mindre enn 23 Amnesty seksjoner og strukturer på alle kontinenter om menneskerettighetsundervisning. Det ble også utviklet erfaringer med Amnesty Sverige og Amnesty Danmark i utviklingen av nye nasjonale strategier.

Det er også et delmål at vi skal prioritere å samarbeide med organisasjoner og enkeltmennesker der undervisning i menneskerettigheter er sentralt. Amnesty i Norge bidratt sterkt til gjennomføringen av det første «Massive Open Online Course» som ble organisert av MRU-teamet på Amnesty's internasjonale sekretariat i samarbeid med universitetet Harvard. Vi stilte med flere personer som modererte og besvarte henvendelser av deltakerne og fasiliterte en live-sesjon om Saudi-Arabia.

Aktivism

Etter organisasjonsgjennomgangen og tilbakemeldingene fra landmøtet 2014 fortsatte styret arbeidet med å gi *aktivister og medlemmer muligheter, ferdigheter og motivasjon til å gjøre en aktiv innsats og sikre at unge mennesker har muligheten til å delta aktivt på alle nivå i organisasjonen, deriblant i utviklingen av aktivisme*. I perioden ble det fokusert spesielt på oppfølging av eksisterende grupper i alle regioner, samt fokus for å få et aktivt studentråd som gjennomfører landsdekkende aksjoner. For eksempel gjennomførte studentgrupper i syv ulike byer aksjoner i forkant av kommunevalget i forbindelse med #VelkommenSyria.

Lederen for studentrådet deltar i en internasjonal arbeidsgruppe som organiserer solidaritetsaksjoner for studenter i Myanmar hvor også studentrådet bidrar aktivt. Det nordiske samarbeidet om *Nordic Youth Conference* har fortsatt i perioden, og hvert år blir ca. 10 unge aktivister plukket ut som deltagere. Styret har også opprettholdt praksisen med en ungdomsdelegat til hvert ICM. I perioden ble det avholdt syv grunnkurs i menneskerettigheter og Amnestys arbeid i alle regioner, to regionale innføringskurs i kampanjen #VelkommenSyria, flere andre regionale aktivistkurs (bl.a. Skriv for liv, Stopp tortur), regionale kurs for kursholdere i Operasjon Dagsverk, et sentralt kurs for gruppekontakter, et heldagsseminar for Amnestys ungdomsmedlemmer fra hele landet og forskjellige opplæringstiltak for medlemmene i studentnettverket.

For å *massemobilisere gjennom å sikre at terskelen for aktivisme alltid er lav i Amnesty og søke aktivisme og arbeidsmetoder som effektivt bidrar til at vi når nye målgrupper og oppnår menneskerettighetsmålene* ble det gjort en rekke grep for økt engasjement rundt omkring i landet. En «skoleturné» ble gjennomført i Sogn og Fjordane for å øke interessen i området, og man har kontakt med lærere for å fortsette et samarbeid med skolene. Gjennom «Aktiv i Amnesty» har organisasjonen fått to nye grupper i region Øst og en i Vest. Ildsjelene fra Aktiv i Amnesty har blitt fulgt opp gjennom flere ildsjelsamlinger, primært i øst, men også i vest. Økonomiske retningslinjer for grupper har bidratt til å skape mer tydelighet i forhold til hvordan grupper kan samle inn penger, forvalte sin økonomi og hvordan de skal rapportere. Gjennom satsningen på grupper fikk organisasjonen totalt 10 flere aktive grupper i perioden.

I perioden har arbeidet med å få flere grupper i enkelte regioner blitt høyt prioritert, samt øke aktivitet i alle gruppene. Tallene i denne rapporten dreier seg i all hovedsak om pr 31.12.15. Vi hadde åtte flere aktive grupper ved utgangen av 2015, sammenlignet med året før. Tabellen under viser antall aktive grupper i de enkelte regionene, samt hvor mange aktiviteter som har vært utført av grupper og totalt i regionene.

Aktivism i regionene

2015	Aktive grupper	Aktiviteter gjort av grupper	Antall aktiviteter
Nord	10	48	89
Midt	11	81	149
Vest	8	42	91
Sør	23	147	211
Øst	23	111	265
Totalt	75	429	805

Ved utgangen av andre kvartal 2016 var det på landsbasis gjennomført totalt 292 aktiviteter. 182 av disse ble gjennomført av grupper.

Region Øst

I region Øst var det 23 aktive grupper ved utgangen av 2015. Året var sterkt preget av saken til Raif Badawi og de andre samvittighetsfangene i Saudi-Arabia, da vi hadde demonstrasjoner utenfor den saudiarabiske ambassaden hver eneste fredag gjennom hele året. Her har både grupper og enkeltaktivister engasjert seg og deltatt så mye som mulig, holdt appeller og engasjert seg. På det meste var vi ca. 120 personer på én demonstrasjon.

Studentgruppene i Oslo arrangerte en flott konsert foran Stortinget, og den nyetablerte Asker-gruppen gjennomførte en stor ungdomsdemonstrasjon, begge med fokus på #VelkommenSyria kampanjen. Tradisjonen tro hadde Lillestrøm gruppa sin årlige konsert i Lillestrøm, og gruppene i Fredrikstad og Sarpsborg hadde sin lokale fredsprisutdeling.

13 grupper involverte seg i «Skriv for liv» med gode aksjoner. Spesielt ressursgruppa utpekte seg med å holde flere foredrag på ungdomsskoler i Oslo-området. Til sammen i Region Øst ble det holdt 20 «Skriv for liv»-foredrag for skoleklasser i løpet av kampanjen.

Region Nord

I region Nord har 10 grupper hatt aktivitet i 2015 i tillegg til flere enkeltaktivister som har lagt ned en betydelig innsats lokalt, spesielt i sammenheng med #VelkommenSyria kampanjen. I mars ble det arrangert en konsertturné med den syriske artisten Racha Rizk. Det var stort lokalt engasjement for #VelkommenSyria-kampanjen og vi lobbyerte lokale politikere fra februar og frem til valget i september. To større folkemøter ble arrangert i regionen i tillegg til seminarer, debatter, demonstrasjoner, markeringer og konserter, som var godt besøkt. I tillegg ble vår kampanje flere steder godt mottatt både under 8. mars og 1. mai.

Bodøgruppen arrangerte en konsert mot tortur i juni som ga kr.17.000 i inntekter.

Det var spesielt høy aktivitet i forbindelse med Operasjon Dagsverk i region Nord med 78 påmeldte skoler i regionen.

Amnesty var også medarrangør av Arctic Pride i Tromsø sammen med LLH Tromsø, samt arrangerte et seminar om ytringsfrihet i Russland med 137 deltakere.

Region Midt

I Region Midt var 11 grupper aktive i 2015.

Ungdomsgruppa på Sykkylven har deltatt på Giskefestivalen, besøkt flere skoler i forbindelse med "Skriv for liv" og hatt en rekke stands med fokus på Amnesty sine kampanjer siste året.

Gruppa i Volda og Student nettverket i Volda har samarbeidet på flere tema, bl.a. hadde den hovedappellen under 1. mai med fokus på Syria og arrangerte i høst to tematiske møter med fokus på ytringsfrihet i Russland hvor innleder var Nadezda Azhgikhina nestleder i det russiske journalistforbundet (RUJ).

Gruppe 117 på Stjørdal er en av de gruppene med flest stands og markeringer i løpet av det siste året. Blant annet er de hvert år medarrangør under FN-dagen 24.oktober. De hadde også en ti dagers stand med fokus på Skriv for liv på kulturhuset Kimen. Det er flere grupper som har tradisjon for å delta på merkedager som 1. mai og 8. mars, dette gjelder blant annet både Namsosgruppa og gruppa på Hareid.

Prosjektgruppa ved kontoret som består av frivillige ved kontoret hadde hovedansvaret for at Amnesty og Syriakampanjen fikk 7 sider i lørdagsmagasinet (UKE –Adressa). Der inviterte Amnesty ordføreren og flere fremtredende politikere til piknik med en ung syrisk flyktning - Abdul Wakil, som ga de et personlig innblikk i det å måtte flykte fra hjemlandet sitt. Prosjektgruppa arrangerte også åpen kulturell/skrivecafe på DIGS i forbindelse med «Skriv for liv» med kulturelle bidrag og appeller.

Menneskerettighetsuka i Trondheim ble gjennomført av frivillige på kontoret, prosjektgruppa, studentnettverket og ungdomsgruppa i Trondheim. Her samarbeidet vi blant annet med Kosmorama som er TRH int filmfestival. I løpet av 7 dager ble det arrangert temamøter og kulturelle arrangement med fokus på Torturkampanjen, Boko Haram, Syria, Russland, medlemsmøte samt deltakelse i 8. marsopptøget der Amnestyappellen fikk forsiden i Adresseavisen.

Region Sør

I region Sør var 23 grupper aktive i 2015. Det har vært spesielt stort fokus på #VelkommenSyria-kampanjen, med flere grupper aktive i lobbyarbeidet mot lokale politikere i regionen. Særlig gav politikerseminaret på Sølvberget i Stavanger i april resultat: Mediene dekket saken og politikerne fulgte opp, noe som blant annet førte til at formannskapet i Stavanger vedtok at kommunen skal ta imot 250 kvoteflyktninger dersom regjeringen stiller midler til rådighet.

15 av gruppene i Sør deltok i «Skriv for liv» i november og desember. Mer enn 22 kilo brev ble sendt fra regionkontoret, foruten brev fra grupper o.a. som ble sendt direkte til Oslo. Spesielt vellykket var arrangementet på Sølvberget bibliotek og kulturhus, fra 4.-11. desember, der Amnesty hadde stand hver dag, foruten besøk av flere skoleklasser, arrangement for barn og ungdom, samarbeid med Levende julekalender, Global Morgen, Søndagsbarn m.fl. Det kom inn ca. 2 500 brev gjennom uken.

I Stopp Tortur- kampanjen arrangerte Amnesty International Haugesund, Musikk mot tortur-konsert 8. mai på Gamle Slakterhuset, Allaktivitetshus i Haugesund. 6 forskjellige band/ artister spilte og mange signerte Stopp Tortur-kampanjene.

Også i Kristiansand ble det avholdt konsert, 24. juni, her i regi av ungdomsgruppen. Marit Larsen var trekkplasteret, lederen i ungdomsgruppen holdt appell og det kom inn omkring 900 underskrifter for blant annet Raif Badawi, Waleed Abu-al-Khair og Eskinder Nega.

Region Vest

I region Vest var det åtte aktive grupper i 2015. Det var mye aktivitet og engasjement for #VelkommenSyria-kampanjen. Fra januar og ut året ble det mye bidra fra region vest til lobbyarbeidet og synliggjøring, fra Fjaler til Amnesty gruppe på United World College, samt Voss gruppen. Besøket og konsert med Racha Riszck var et høydepunkt for alle som hørte henne. Regionen samarbeidet også med Norsk Folkehjelp (Papirbåt aksjonen) og Welcome Refugees Norway/Bergen i løpet av året.

1. mai hadde vi to forskjellige aksjoner, et anført av ressursgruppen og et på Voss. Voss gjennomførte, som alltid med glans, Ekstremспортveko med over 400 deltakere og en ny inspirerende kortfilm for Amnesty, og ca. 40.000,- kr til inntekt for AIN.

Regnbuedagene var et stort, med godt samarbeid mellom Amnesty Vest og LLH og LLH Hordaland. Amnestys etterforsker Eliza Goroya fra det internasjonale sekretariatet bidro til et av arrangementene.

I tredje kvartal ble det gjennomført skolebesøk helt opp til Stryn, som teste Skriv for Liv materiale og opplegg. Dette var svært positivt for utviklen av kampanjen.

En ny ungdomsgruppe ble registrert med over 10 medlemmer fra Olsvik, utenfor Bergen. Gruppen engasjerte seg i flere saker i Stopp Tortur kampanjen og var svært aktive med Operasjons Dagsverk og Skriv for Liv.

Året ble avsluttet med ekstra stor innsats fra ressursgruppen, Amnesty Student Bergen, Jussgruppen og ungdomsgruppen Bergen og Olsvik. Et stort Skriv for liv-arrangement ble gjennomført på Torgalmenningen 28.22 hvor over 5200 brev ble signert den dagen.

Kommunikasjon

Kommunikasjon ligger i kjernen av Amnestys arbeidsmetode og endringsteori. Organisasjonen er derfor svært opptatt av at vi skal velge *kommunikasjonsmåter, -kanaler, -teknologi som sikrer at vårt budskap når flest mulig på en engasjerende måte og at vi kommuniserer på en lettfattelig og forståelig måte, og tilstreber bruk av et språk som engasjerer og aktiviserer*. I perioden har en økt satsning på bruk av lyd og bilde i kommunikasjonsarbeidet bidratt til å nå dette målet ved egenproduksjon av bilde og video om prioriterte tema og fra ulike arrangementer. I tillegg har oppstarten av Amnestys egen podcast «Megafonen» vært et nybrottsarbeid for *satsning på nye mediekkanaler for å være den beste organisasjonen i Norge på dette feltet*. I forkant av Operasjon Dagsverk i 2015 opprettet Amnesty en konto på Snapchat. Her var vi en av de første organisasjonene som begynte å bruke dette sosiale medie-nettverket. Dette er en arena hvor vi tidvis har gitt våre unge, frivillige krefter tillit til å forvalte kanalen, dermed *sørge for at de vi jobber for å bli hørt, og legge til rette for et mangfold av stemmer*. Dette har vist seg å fungere godt i forbindelse med arrangementer og aksjoner for å synliggjøre aktivitetene våre og øke kjennskapen til Amnesty hos en yngre målgruppe. Kraften i Facebook viser seg virkelig når vi har saker som engasjerer – som de indiske søstrene som ble dømt til voldtekt i 2015. Her fikk vi inn nesten 60.000 signaturer gjennom Facebook. Innlegget hvor vi fortalte at søstrene fikk beskyttelse nådde nesten 430.000 personer. Det er verdt å merke seg at dette var en god nyhet, og disse gjør ofte stor suksess på Facebook.

Totalt fikk vi inn nesten 100.000 signaturer gjennom Facebook i 2015, hvorav rundt 2/3 av disse kom via mobil. Dette viser hvordan mobiloptimalisert innhold blir stadig viktigere for å gjøre det lett for brukerne våre å engasjere seg for våre saker.

For å nå målene om *en større synlighet i mediene på de sakene vi vil sette på dagsorden* var arbeidet for synliggjøring av menneskerettighetsbrudd i Saudi-Arabia og Syria-kampanjen fokusområder. Arbeidet for å sette søkelys på sexarbeideres levekår i Norge bidro til å *utfordre den norske offentligheten i debatter om menneskerettighetene*. Sistnevnte har vært et omfattende kommunikasjonsarbeid med tydelige stemmer fra ulike sider. I perioden hadde organisasjonen en rekorddag i prioriterte saker på medienes dagsorden da forsiden av Aftenposten handlet om at for få voldtekter anmeldes, og få dømmes for voldtekt. Aftenpostens leder handlet om dommen i saken mot Mursi i Egypt, med sitater fra Amnestys pressemelding. I tillegg var det et stort bilde fra våre spanske kollegaer som aksjonerte i SOS Europa-kampanjen. Samme dag var forsiden av Dagsavisen prydet med vårt slagord #NeierNei, med stor sak om russekampanjen.

Av statistikken går det fram at Amnestys egne rapporter stort sett gjør det godt, i tillegg til at redaksjonene ofte kontakter oss med mange og ulike spørsmål om menneskerettigheter. Særlig i flyktningdebatten virker det som at redaksjonene stadig oftere henvender seg til Amnesty.

Menneskerettighetsundervisning

Landsmøtet i 2010 vedtok at *Amnesty i Norge* skulle søke å bli et sentrum for ekspertise innen menneskerettighetsundervisning (MRU) i den internasjonale Amnesty-bevegelsen. I november 2011 inngikk Amnesty i Norge og den internasjonale generalsekretæren en avtale som gjorde at Amnesty i Norge huse Amnestys International Human Rights Education Centre. I perioden har dette senteret utviklet seg videre og har nå blitt et eget *Global Human Rights Education Programme* som skal sørge for hele den internasjonale bevegelsens koordinerte innsats for menneskerettighetsundervisning.

Global Human Rights Education Programme har i perioden utarbeidet undervisningsmateriell som gir kunnskap om og utfordrer holdninger til temaene for Amnestys globale kampanjer *Stopp Tortur*, *Min Kropp Mine Rettigheter* og *Skriv for liv*. Amnestys store *Human Rights Friendly Schools* prosjekt er i ferd med å bli styrket og utvidet.

Programmet arrangerte i juni/juli 2016 et MRU-forum i Sør-Afrika for nærmere 100 MRU-koordinatorer i Amnesty-seksjoner og regionale og internasjonale representanter fra Amnesty. Forumet var en arena for erfaringsutveksling, planlegging og nettverksbygging.

Disse internasjonale aktivitetene innen menneskerettighetsundervisning har vært delfinansiert fra Amnesty i Norge.

Takket være TV-aksjonen og midler fra Operasjon Dagsverk vil Amnesty i Norge også fortsette å være en vesentlig økonomisk bidragsyter til MRU i Amnesty International.

Amnesty fortsatte å være en viktig ressursleverandør for lærere som ønsket å fokusere på menneskerettighetene i undervisningen. I tillegg gjennomførte Amnestys medarbeidere og frivillige over hele landet samarbeidsprosjekter med skoler og et stort antall skoleforedrag. For å være pådriver for menneskerettighetsundervisning i det norske skoleverket og medvirke til at menneskerettigheter blir innarbeidet i undervisningsplanene har Amnesty utviklet egne undervisningsopplegg for videregående skoler og ungdomsskoler koblet til kampanjene #VelkommenSyria, Stopp Tortur og «Skriv for liv».

Samarbeidet med Salaby-redaksjonen i Gyldendal forlag måtte settes på vent på grunn av endrede prioriteringer hos Gyldendal.

I 2015 gjennomførte Amnesty og Utdanningsforbundet, som tidligere nevnt, et felles heldagsseminar om ytringsfrihet. Den primære målgruppen var samfunnsfaglærere, men det var også en del andre lærere og ansatte i forskjellige organisasjoner som deltok.

Forelesninger ved Amnesty fortsatte også i perioden å være en del av læreplanen for vernepleierstudenter på Høyskolen i Oslo og Akershus og for studentene ved Det teologiske menighetsfakultet i Oslo.

Som en del av arbeidet for at MRU blir en integrert del av Amnestys arbeid for sosial endring har Amnesty i Norge bidratt sterkt til gjennomføringen av det første «Massive Open Online Course» som ble organisert av MRU-teamet på Amnestys internasjonale sekretariat i samarbeid med universitetet Harvard. Vi stilte med flere personer som modererte og besvarte henvendelser av deltakerne og fasiliterte en live-sesjon om Saudi-Arabia.

Demokrati- og utviklingsutvikling

Når det gjelder å *bidra til bygging av kompetanse blant medlemmer, ledere og ansatte* har det vært økende fokus på jevnlig opplæringsstilbud av medlemmer og aktivister, både generelt om menneskerettigheter og spesifikt om tematikk og/eller kampanjer i fokus. Dette bidrar også til å *styrke demokratiet gjennom økt deltakelse i beslutningsprosesser, og en gjennomgang av organisasjonsdemokratiet i organisasjonen, samt å inkludere unge mennesker på alle nivåer i organisasjonen, nasjonalt og internasjonalt*. Nordic Youth Conference og ungdomssamlinger har vært viktige arenaer for unge medlemmer å bli kjent med organisasjonen og arbeidet som gjøres. Styret besluttet å igjen inkludere en ungdomsdelegat til det internasjonale rådsmøtet som ble avholdt i august 2015.

Arbeidet med å styrke studentnettverket har også vært et viktig ledd i dette arbeidet.

I perioden har styret introdusert en standard for årlige regionale medlemsmøter, som er tenkt som møteplasser mellom medlemmer, regionapparatet og styret. I 2015 og 2016 ble det avholdt regionale medlemsmøter årlig i Oslo, Kristiansand, Trondheim, Ålesund, Volda, Bergen og Tromsø.

I utviklingen av ny nasjonal strategi for 2017-19 fikk medlemmene anledning til deltagelse i beslutningsprosessen både ved en spørreundersøkelse på nett og ved regionale medlemsmøter våren 2016.

Amnesty i Norge har vært svært aktive i å bidra til å *gjennomføre Amnestys internasjonale prioriteringer ved å styrke «One Amnesty»-tenkningen lokalt, nasjonalt og internasjonalt*. Den norske delegasjonen til ICM 2015 (fire fra styret – to fra sekretariatet) jobbet aktiv for gjenvalg av Rune Arctander som nestleder i det internasjonale styret. Norge fikk også gjennomslag for sine forslag til ny kontingentsmodell, og den norske delegasjonen holdt, i samarbeid med Amnesty i India og Kenya, en workshop om menneskerettsundervisning under diskusjon om de strategiske målene.

Styret har også vært svært aktive i den pågående reformprosessen (governance reform) av den internasjonale organisasjonens øverste demokratiske ledd, ICM. Tidligere styreleder Kristin Høgdahl sitter fortsatt som medlem av den internasjonale nominasjonskomiteen til det internasjonale styret.

Det ovennevnte har også bidratt sterkt til å oppnå målsetningen om å være en *aktiv deltaker og premissleverandør i Amnesty Internationals internasjonale arbeid*. Vårt engasjement i MRU har også bidratt sterkt til dette.

Styret har i 2015 og 2016 hatt ti ordinære styremøter og behandlet 137 saker.

For å *styrke organisasjonens åpenhet i alle ledd* blir dagsorden og referat fra alle styremøter offentliggjort på amnesty.no.

A ha en effektiv utviklingsmodell både blant frivillige og ansatte som ivaretar hensynet til et godt arbeidsmiljø er et løpende arbeid.

Mangfold

Amnesty i Norge har satt seg som mål å *reflektere mangfoldet i det norske samfunnet i alle ledd i organisasjonen og å engasjere nye grupper i befolkningen for å øke gjennomslagskraften for menneskerettighetene*. Styret innser at vi må gjøre mer for å arbeide for at deltakelsen på alle nivåer i organisasjonen avspeiler samfunnet, dvs. både kjønnsfordeling og representasjon av det etniske mangfoldet i Norge. Når det gjelder kjønnsfordelingen i styre og sekretariat er denne tilfredsstillende, men vi har enda et stykke å gå når det gjelder å gjenspeile det etniske mangfoldet som finnes i landet. Arbeidet for å sikre et integrert kjønnsperspektiv ved sekretariatets arbeid ble igangsatt i perioden.

Å jobbe for *et gjennomgående kjønnsperspektiv i organisasjonens arbeid både politisk og organisatorisk* er et perspektiv som er under utvikling og som kan og bør tydeliggjøres. I perioden ble det avholdt møter med AI Sverige, som har kommet langt i dette arbeidet, og en sjekkliste for integrert kjønnsperspektiv er tatt i bruk under planlegging av organisasjonens kommunikasjon.

Teknologi

Landsmøtet påla styret å *utforske og investere i teknologi for å: Styrke kommunikasjon internt og eksternt, styrke deltakelsen til aktivister og de vi jobber sammen med, styrke Amnestys demokrati, styrke nettverksbygging og dialog i alle ledd, styrke økonomisk vekst og vekst i aktivisme, samt å ligge i front på bruk av teknologi for å oppnå effektiv aktivisme*. Det har vært gjort investeringer i nettsidene og i våre sosiale medier-kanaler for å nå disse målene. I perioden har amnesty.no blitt oppgradert bl.a. med bedre mobiltilpasning slik at det er lettere å signere aksjoner på nett og nettportalen «aktiv i Amnesty» har i perioden bidratt til å gjøre det enklere å engasjere seg på ønsket nivå i organisasjonen. I perioden har arbeidet med nye «Støtt oss»-sider vært i fokus for å gjøre det enklere å bli medlem eller gi økonomiske bidrag på nett.

Planlegging av nytt arkiv- og samhandlingssystem i Office 365 ble igangsatt på høsten 2015 i samarbeid med vårt internasjonale sekretariat.

Vekst

Vi opplevde betydelig *vekst* i inntektene i perioden. Endelig resultat for 2015 var rett i overkant av 94 millioner innsamlede midler, mot 82 millioner i 2014. Pr. andre kvartal i 2016 ligger organisasjonen på budsjett når det gjelder inntekter.

Inntektene fra nye medlemmer har økt betydelig i forhold til 2014, dels på grunn av økt volum, men særlig fordi vi har økt gjennomsnittlig startbeløp. Verving og inntekter fra amnesty.no var på budsjett.

Det var også en betydelig økning i inntektene fra eksisterende støttespillere i perioden. Både inntekter fra SMS-nettverket og medlemmer gikk godt over budsjett. Beløpsoppgradering genererte de isolert sett største inntektene fra Telemarketing i 2015, og bidro til økte innbetalinger med over 1 million kroner allerede i 2015. På samme måte som med medlemsverving er dette inntekter som bare styrkes og mangedobles framover, år for år.

Frafallstallene forblir relativt uendret, men har økt med ca. 0,5 % poeng for medlemmer og ca. 2 % poeng for SMS-aktivister. Trolig kan en del av økningen i frafall blant medlemmer spores tilbake til utmeldinger ifm sexworkers policy. Økningen i frafall blant SMS-aktivister forklares hovedsakelig med at vi har ryddet i databasen og fjernet noen som har vært inaktive uten at systemet tidligere har fanget det opp. I realiteten er det derfor liten, eller ingen endring i frafallsprosenten.

For inntekter fra næringsliv og store givere budsjetterte vi i perioden litt nøkternt på grunn av usikkerhet omkring avviklingen av samarbeidet med Nye Kunstforlaget AS. Vi havnet her godt foran budsjett. Oppsigelsen av den mangeårige avtalen med Kunstforlaget AS gikk smertefritt og vi har nå overtatt støttespillerbasen og ansatt en ansvarlig for store givere in-house f.o.m 2016 som vil ha ansvaret for en ny strategi og program for store givere, inkludert næringsliv.

Verving av medlemmer og SMS-aktivister

I 2014 hadde AI Norge 57.523 betalende medlemmer. Dette økte til 58.871 medlemmer i 2015, og prognosene for 2016 tyder på ytterligere vekst. Samtidig økte de gjennomsnittlige bidragene per medlem fra 921 kroner i 2014 til 981 kroner i 2015.

I 2014 var det 63.717 SMS-aktivister, som økte til 65.838 i 2015. Samtidig økte snittsummen fra 249 kroner i 2014 til 307 kroner i 2015. Prognosene for 2016 ligger litt over 2015-nivå.

Face2Face har vært hovedkanalen for rekruttering og levert gode resultater i perioden. I 2015 investerte litt mer enn budsjettert, men økte volumet med 28% sammenlignet med 2014 og gikk foran budsjett. F2F har vært organisert som et prosjekt hos Amnesty i Norge i en årrekke og det var på høy tid at ordningen ble evaluert i 2016. Et fortsatt prosjektorganisering basert på midlertidighet var ikke lenger ett alternativ. Den omfattende analysen som ble gjennomført viste at det ikke var økonomisk eller strategisk forsvarlig å integrere dagens F2F permanent ved sekretariatet. På bakgrunn av denne analysen ble det besluttet å legge ned dagens F2F-prosjekt fra 20. desember 2016. Verving gjennom F2F vil fortsette fra 2017, men da gjennom et eksternt byrå.

Telemarketing lyktes godt med å nå sine mål i perioden, og har overgått alle de satte målsetningene både for medlemsverving, og verving av nye SMS-aktivister. Fokus har for første gang vært dreid mer mot medlemsverving, noe som har resultert i at Telemarketing har bragt inn flere nye medlemmer til Amnesty enn på mange år (nær 800 realiserte medlemmer i 2015). Antallet er fremdeles beskjedent sammenlignet med de store investeringene som gjøres for medlemsverving via Face2Face, men utviklingen er meget positiv og vi ser et stort potensial videre, både når det gjelder å styrke verveteknikkene og satse på å øke aktivitetsnivået innen medlemsverving i Telemarketing. Medlemsverving fra Telemarketing ga allerede inntekter på over 0,5 millioner kroner i 2015. Inntektene fra disse nye medlemmene fra 2015 vil mangedobles i årene framover, og vil fortsette å styrke Amnesty i årene som kommer.

Verving og inntekter fra amnesty.no var på budsjett.

I perioden har det blitt gjort investeringer i nye fundraisingskanaler ved sekretariatet i form av utviklingen av et eget program for store givere og nysatsning på digital innsamling. Det forventes avkastning av disse investeringene ilt den kommende strategiske perioden.

Strategisk fordeling

Amnesty i Norge har et konstant fokus på å følge opp globale prioriteringer i Amnesty International i vårt menneskerettighetsarbeid. I perioden har Amnesty i Norge hatt fokus på den globale kampanjen «Stopp tortur», og støttet den globale kampanjen «My body my rights» spesielt

gjennom OD-kampanjen i 2015. I tråd med internasjonale prioriteringer løftet også Amnesty i Norge arbeidet for flyktninger- og asylsøkere i perioden. Dette tema, i tillegg til arbeidet for menneskerettighetsforkjempere, vil være de globale prioriterte kampanjene fra 2016 og fremover.

Amnesty i Norge samler stadig inn mer penger, og som en naturlig konsekvens har vi i perioden *økt vårt økonomiske og personalmessige bidrag til den internasjonale bevegelsen og støttet utviklingen av Amnesty International og den videre menneskerettighetsbevegelsen i det globale sør og øst*. Den økte personalmessige bidraget har forekommet på flere måter. Det tidligere omtalte prosjektet for å kartlegge omfanget av mindreårige dødsdømte i Iran og finansieringen av det internasjonale menneskerettighetsundervisningsprogrammet er direkte finansierte internasjonale stillinger fra det norske budsjettet. I tillegg har Amnesty i Norge deltatt i en rekke internasjonale samarbeidsprosjekter som rettssaksobservasjon i Tyrkia, sikkerhetsgruppe for gjennomføring av Pride-parader i Øst-Europa, internasjonale pressesamarbeid i forbindelse med store arrangement som OL og etterforskningsarbeid i forbindelse med syriske flyktninger i Libanon. I tillegg har Amnesty i Norge vært svært delaktige i kvalitetssikringen av rapporten om sexarbeideres levekår i Norge i perioden.

Midlene fra TV-aksjonen 2012 har i perioden bidratt til store og viktige menneskerettighetsprosjekter over hele verden. I perioden har det for 2014 og 2015 totalt blitt overført 103 mill kr til den internasjonale bevegelsen fra TV-aksjonsmidlene. Bevilgningene gjøres av en styringsgruppe nedsatt av styret. Bevilgningene gjennomføres i tråd med områdene beskrevet i søknaden til TV-aksjonen 2012, og har bidratt bl.a. til å styrke organisasjonens arbeid i kriserammede områder, arbeidet med rettferdighet og oppreisning i Nigerdeltaet, arbeidet med en internasjonal våpenhandlervtale, arbeidet for ytrings- og forsamlingsfrihet i Russland, arbeidet for romfolks rettigheter i øst-Europa og støtte til menneskerettighetsundervisning i Europa, Afrika, Midtøsten og Latin-Amerika. I tillegg til støtte til prosjekter har det blitt bevilget midler til flere evaluering av finansierte prosjekter, noe som har vært svært nyttig for hele bevegelsen. Disposisjonstiden for bruk av TV-aksjonsmidlene går ut i 2017.

Kunnskap

I perioden har styret introdusert en standard for årlige regionale medlemsmøter som ledd i målet om å *sikre nødvendig organisasjons- og menneskerettighetskompetanse i organisasjonen*. Disse møtene er en samlingsplass for medlemmer, regionapparatet og styret, og har inneholdt både opplæring i aktuelle temaer og kampanjer, i tillegg til nytt fra styrets arbeid og organisasjonen forøvrig.

I arbeidet med «Aktiv i Amnesty» har organisasjonen jobbet for å *dra nytte av kompetansen og erfaringene til medlemmene* ved å legge til rette for ulike aktiviteter på ulikt nivå.

Som tidligere nevnt er Amnesty i Norge svært aktive i ulike internasjonale prosesser i organisasjonen, både gjennom menneskerettighetsprosjekter og organisasjonelle prosesser. Sammen bidrar alle disse elementene *til kunnskapsoverføring og kunnskapsutvikling gjennom arbeidet med «One Amnesty»*.